

AUTOR

dr Karina Górską-Rożej

k.gorska@akademia.mil.pl

Wydział Zarządzania i Dowodzenia, ASzWoj

KOMUNIKAT Z SEMINARIUM NAUKOWEGO „ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM W SPOŁECZNOŚCIACH LOKALNYCH”

W Wyższej Szkole Policji w Szczytnie 17 maja 2017 r. odbyło się seminarium naukowe na temat *Zarządzanie bezpieczeństwem w społecznościach lokalnych*. Spotkanie zostało zorganizowane przez Wydział Zarządzania i Dowodzenia Akademii Sztuki Wojennej (ASzWoj) oraz Wydział Administracji Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie (WSPol). Organizatorzy za cel seminarium przyjęli identyfikację wspólnych płaszczyzn badań dotyczących systemu zarządzania organizacjami publicznymi w ramach nauk o zarządzaniu i nauk o obronności.

Seminarium naukowemu przewodniczył Dziekan Wydziału Zarządzania i Dowodzenia ASzWoj płk dr hab. Tadeusz Zieliński oraz Dziekan Wydziału Administracji WSPol mł. insp. dr Janusz Bryk, zaś członkami komitetu naukowego zostali: prof. dr hab. Bernard Wiśniewski (WSPol), nadkom. dr hab. Jacek Dworzecki (WSPol), podinsp. dr hab. Mariusz Napelski (WSPol), nadkom. dr Dominik Hryszkiewicz (WSPol), mł. insp. dr Małgorzata Borowik (WSPol), płk dr hab. Tomasz Jałowiec (ASzWoj), prof. dr hab. Stanisław Sirko (ASzWoj), dr hab. Marzena Piotrowska-Trybull (ASzWoj), dr hab. Aneta Wysokińska-Senkus (ASzWoj). Działaniami związanymi z przygotowaniem seminarium kierowali: podkom. dr Marcin Miśkiewicz (WSPol) oraz dr Wiesław Krzeszowski (ASzWoj), natomiast w składzie komitetu organizacyjnego znaleźli się: nadkom. Beata Bekulard (WSPol), nadkom. dr Marcin Płotek (WSPol), dr Maria Jabłońska-Wołoszyn (ASzWoj), dr Marlena Niemiec (ASzWoj), dr Karina Górską-Rożej (ASzWoj). Ponadto w seminarium naukowym udział wzięli pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału Zarządzania i Dowodzenia ASzWoj: dr hab. Wiesław Marud, dr Piotr Górny, dr Piotr Maśloch, dr Dorota Kurek, dr Magdalena Kawalec, dr Katarzyna Pietrzyk-Wiszowaty; doktorantki Wydziału Zarządzania i Dowodzenia ASzWoj: mgr Marta Mironowicz i mgr Weronika Kukła; pracownicy naukowo-dydaktyczni, kursanci oraz studenci cywilni Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. W omawianym przedsięwzięciu uczestniczyło ok. 100 osób.

Otwarcia seminarium naukowego dokonał Dziekan Wydziału Administracji WSPol mł. insp. dr Janusz Bryk oraz Prodziekan Wydziału Zarzą-

dzania i Dowodzenia ASzWoj płk dr hab. Tomasz Jałowiec. Następnie pomiędzy władzami wydziałów doszło do podpisania porozumienia będącego przepustką do rozpoczęcia współpracy na płaszczyźnie naukowo-badawczej oraz dydaktycznej. Współpraca polegać będzie na wymianie wiedzy, prowadzeniu wspólnych badań naukowych, organizowaniu konferencji oraz doskonaleniu umiejętności pracowników.

Seminarium naukowe składało się z dwóch sesji plenarnych, w których czynny udział wzięło sześcioro prelegentów. Pierwsza sesja była moderowana przez mł. insp. dra Janusza Bryka (WSPol). Rozpoczęło ją wystąpienie prof. dra hab. Bernarda Wiśniewskiego, który wygłosił referat nt. *Podstawowe zagadnienia badania zagrożeń*. Profesor Wiśniewski w swoim wystąpieniu przedstawił sposoby postrzegania pojęcia zagrożenie z różnych perspektyw badawczych. Na podstawie istniejących opisów oraz poglądów zaproponował definiowanie pojęcia w różnych kontekstach.

Kolejną osobą, która zaprezentowała swoje tezy, była Pani podinsp. dr Kornelia Stępień. Tematem jej wystąpienia były *Wybrane zjawiska patologii społecznej w aspekcie zagrożeń*. Prelegentka zaznaczyła, że we współczesnym świecie oprócz tradycyjnych zagrożeń bezpieczeństwa – politycznych, militarnych, naturalnych itp., pojawiają się nowe, zwane niekonwencjonalnymi. Zagrożają one społeczeństwom, jednakże nie zostały jeszcze do końca zidentyfikowane oraz zdefiniowane. Tym samym godzą bezpośrednio w obywateli, a co za tym idzie, stanowią także realne zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa. W literaturze przedmiotu zagrożenia te zostały nazwane zagrożeniami społecznymi, w obrębie których można wyróżnić zagrożenia socjalne i psychospołeczne. Zagrożenia te w istotny sposób wpływają na jakość i standard życia społecznego, a tym samym na poziom rozwoju cywilizacyjnego nie tylko danego państwa, ale również społeczności międzynarodowych. Pani Doktor wskazała, że bezpieczeństwo społeczne obejmuje całokształt działań prawnych, organizacyjnych i wychowawczych realizowanych przez podmioty (rządowe pozarządowe oraz samych obywateli), które mają na celu zapewnienie określonego poziomu życia osobom, rodzinom, grupom społecznym oraz niedopuszczenie do ich marginalizacji i wykluczenia społecznego. Dotyczy to przede wszystkim zapewnienia pomocy ludziom, którzy czasowo lub trwale są niezdolni do pracy zawodowej, znaleźli się przez własną niezaradność w trudnych sytuacjach życiowych lub ze względu na zaistniałe okoliczności zewnętrzne (np. powódź, pożar) doświadczyli pogorszenia warunków życia. Prelegentka w tym miejscu podkreśliła także konieczność wzmacniania odpowiedzialności obywateli za los własny i ich rodzin, ponieważ walka z marginalizacją i nadrzędna rola państwa nie może wzmacniać postaw znanych jako wyuczony syndrom bezradności, który prowadzi do stopniowego zatracania umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych. Pomoc i wsparcie społeczne nie może prowadzić do tzw. bezrad-

ności i bierności obywatelskiej, czyli oczekiwania, że państwo rozwiąże za obywateli wszystkie problemy życiowe. Na koniec swojej prelekcji dr K. Stępień postawiła tezę, iż analiza wybranych zagrożeń społecznych uświadamia, że z perspektywy bezpieczeństwa państwa to bezpieczeństwo społeczne decyduje o kondycji społeczeństwa oraz przyczynia się do stabilnego rozwoju państwa.

Ostatnią prelegentką pierwszej sesji plenarnej była dr Karina Górską-Rożej, która omówiła *Kształtowanie odporności na zagrożenia w społecznościach lokalnych. Społeczności lokalne mają najwięcej do stracenia podczas występowania różnego rodzaju zagrożeń, ponieważ w sposób bezpośredni zostają dotknięte konsekwencjami omawianych zdarzeń* – rozpoczęła prelegentka. Następnie omówiła pojęcie odporności społecznej, twierdząc, iż powinniśmy rozumieć ją jako cechy osobowości zdominowane przez poczucie solidarności z innymi ludźmi; jako doświadczenie zebrane w toku naszego funkcjonowania w społeczeństwie oraz jako stopień zdolności do podjęcia działań w chwili wystąpienia zagrożenia. Doktor K. Górską-Rożej wymieniała oraz omówiła czynniki, które wpływają na budowanie odporności na zagrożenia w społecznościach lokalnych. Były to: odpowiednie gospodarowanie zasobami, obecność kapitału społecznego, wspieranie różnego rodzaju przedsięwzięć społecznych oraz doskonalenie procesu komunikacji. Prelegentka w podsumowaniu swojego wystąpienia stwierdziła, że w budowaniu odporności społeczności lokalnej bardzo ważna jest edukacja (czyli zrozumienie rozmiarów i natury zagrożeń), współpraca (doskonalenie pracy grupowej, chęć bycia wytrzymałym, zaangażowanie w działania, empatia) oraz dialog społeczny.

Resume tej części spotkania dokonał Dziekan Wydziału Administracji (WSPol) mł. insp. dr Janusz Bryk, twierdząc, że rozwój cywilizacyjny determinuje szereg zmian w życiu jednostki, grupy czy społeczeństwa. Wraz z rozwojem cywilizacyjnym wzrasta prawdopodobieństwo występowania oraz nasilania się różnego rodzaju niebezpieczeństw. Przyczyną wielu zagrożeń często staje się nieodpowiedzialna działalność człowieka przy wykorzystaniu dobrodziejstw szybko rozwijających się technologii oraz nieumiejętność dostosowania się do zmian. W związku z powyższym niezmiernie istotnym zadaniem jest uprzednie zaplanowanie, a także organizacja czynności oraz sił i środków, dzięki którym w chwili pojawienia się zagrożenia można być gotowym do jak najszybszej reakcji.

Po krótkiej przerwie rozpoczęła się druga sesja plenarna seminarium, której moderatorem był Prodziekan Wydziału Zarządzania i Dowodzenia ASzWoj płk dr hab. Tomasz Jałowiec. Pierwszą prelegentką tej części spotkania była przedstawicielka Akademii Sztuki Wojennej dr Maria Jabłońska-Wołoszyn, która w swoim wystąpieniu pt. *Ocena i rozwój potencjału kadry menadżerskiej w Służbie Publicznej – praktyka wdrożeniowa* skupiła swoją uwagę na roli oceny i rozwoju kompetencji kadry w organizacjach

publicznych. Celem wystąpienia Pani Doktor było pokazanie zmian w postrzeganiu menadżera publicznego, które wynikają ze zmian w organizacjach publicznych. Prelegentka na przykładzie Służby Celnej omówiła praktyczne wykorzystanie modelu kompetencji, opartego na najlepszych praktykach biznesowych, w zarządzaniu zmianą w organizacji publicznej. Przedstawiła ona wyniki diagnozy kompetencji kluczowej kadry menadżerskiej oraz sposób niwelowania luki kompetencyjnej zastosowany w Służbie Celnej. Następnie analizując proces rozwoju menadżerów i prezentując ich opinię na temat rezultatów oceny i szkoleń, wskazała bariery w wykorzystaniu osób o wysokim potencjale w organizacjach publicznych. We wnioskach końcowych dr M. Jabłońska-Wołoszyn wskazała dalsze obszary badań nad mechanizmem wykorzystania kompetencji menadżerskich do budowania skutecznych zespołów zadaniowych.

Kolejne wystąpienie zostało wygłoszone przez podinsp. Katarzynę Monikę Dzimińską-Mosio (WSPol), która poruszyła temat *Możliwości prawnych udziału społeczności lokalnych w zapewnieniu bezpieczeństwa*. Prelekcja była interesującym dopełnieniem wystąpienia z pierwszego panelu nt. *Kształtowania odporności w społecznościach lokalnych*, ponieważ pani Dzimińska-Mosio podkreśliła, które elementy w budowaniu tejże odporności mogą stanowić problem ze względu na kwestie prawne. Prelegentka wskazała, że polityka kryminalna oraz podejmowanie działań interwencyjnych nie są wystarczające w zagwarantowaniu porządku publicznego i bezpieczeństwa. Pomocne stają się również zadania ograniczające pośrednie przyczyny rozwoju patologii społecznych czy przestępczości, tj. zrównoważony rozwój gospodarczy, planowanie przestrzenne realizowane zgodnie z kanonem prawa, dostęp do edukacji dla każdego obywatela czy też, bardzo ważna, partycypacja społeczna w zarządzaniu bezpieczeństwem. Zatem, zdaniem Pani Podinspektor, niedopuszczanie do powstawania wspomnianych już patologii społecznych oraz zapewnianie bezpieczeństwa należy do ważniejszych zadań realizowanych przez administrację publiczną, a także organizacje społeczne oraz samych obywateli. Wskazała ona także wiele możliwości finansowania grup społecznych oraz zwróciła uwagę na współpracę tych grup z administracją samorządową. W zarządzaniu bezpieczeństwem w społecznościach lokalnych można rozpatrywać trzy podstawowe elementy: tworzenie bezpiecznych przestrzeni publicznych; wykorzystanie narzędzi polityki społecznej do zapobiegania powstawaniu patologii społecznych i przestępczości oraz zarządzanie kryzysowe.

Wystąpienia seminaryjne zakończył kom. Andrzej Kamiński (WSPol), który podjął temat *Roli dzielnicowego w zapewnieniu bezpieczeństwa społeczności lokalnej*. W rzeczowym referacie Pan Komisarz odniósł się do prawnego aspektu tej aktywności, wskazując jednocześnie zadania dzielnicowego. Zdaniem Prelegenta dzielnicowy ma bardzo szeroki zakres za-

dań i obowiązków, co powoduje, że powinien posiadać dużą wiedzę na temat charakteru przydzielonego rejonu służbowego, właściwie realizować programy prewencji kryminalnej, ustalać sprawców przestępstw i wykroczeń, a jednocześnie, jako policjant „pierwszego kontaktu”, pełnić służebną funkcję wobec społeczeństwa. Pożądane jest doprowadzenie sytuacji, w której wszyscy dzielnicowi będą w stanie pomóc obywatelowi poprzez rozwiązanie jego problemów, czy też pokierowanie na właściwą drogę prawną w danej sytuacji. Do zadań dzielnicowego należą m.in.:

1. prowadzenie rozpoznania przydzielonego mu rejonu służbowego pod względem osobowym, terenowym, zjawisk mających wpływ na stan porządku i bezpieczeństwa publicznego;

2. realizowanie zadań z zakresu profilaktyki społecznej oraz ściganie sprawców przestępstw i wykroczeń;

3. kontrolowanie przestrzegania prawa powszechnie obowiązującego oraz przepisów prawa miejscowego;

4. gromadzenie niezbędnych informacji dotyczących swojego rejonu służbowego;

5. przekazywanie bezpośrednio przełożonemu informacji mających szczególny wpływ na poziom bezpieczeństwa publicznego;

6. realizowanie zadań profilaktyki społecznej, w szczególności przez:

a) inspirowanie oraz organizowanie działań i przedsięwzięć o charakterze profilaktycznym i prewencyjnym we współdziałaniu z innymi policjantami;

b) inicjowanie i uczestniczenie w spotkaniach organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, szkoły lub organizacje mogące przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz zwalczania patologii;

c) informowanie mieszkańców o występujących zagrożeniach i udzielanie instrukcji o sposobach zabezpieczenia się, zachowania się w określonych sytuacjach oraz organizowania się w celu poprawy bezpieczeństwa;

d) utrzymywanie kontaktu z ofiarami przestępstw oraz inicjowanie działań mających na celu rozwiązanie problemu, a także organizowanie doradztwa dla tej grupy osób;

e) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Prelegent szczególną uwagę zwrócił na informacyjną rolę dzielnicowego na terenie osiedla, które sam obecnie zamieszkuje w zakresie realizacji programu *Dzielnicowy bliżej nas*. Ponadto wskazał praktyczne aspekty zadań dzielnicowego z zakresu profilaktyki społecznej, w szczególności zagadnienia Procedury „Niebieskie Karty” mającego wydźwięk społeczny i medialny, występującego praktycznie w każdym rejonie jego działania.

Podsumowania drugiej sesji dokonał Prodzikan Wydziału Zarządzania i Dowodzenia ASzWoj płk dr hab. Tomasz Jałowicz, który zaznaczył,

że poruszane podczas seminarium tematy wystąpień znacząco przyczyniły się do poszerzenia wiedzy na temat zarządzania bezpieczeństwem w społecznościach lokalnych, a prelegenci w trakcie przedstawiania referatów zadali szereg pytań, które z pewnością będą przyczynkiem do zorganizowania kolejnych, wspólnych spotkań o podobnym charakterze.

Ostatnią częścią seminarium naukowego było zaprezentowanie pracownikom Akademii Sztuki Wojennej bazy dydaktycznej oraz infrastruktury Wyższej Szkoły Policji. Dzięki uprzejmości władz uczelni uczestnicy seminarium zwiedzili liczne pracownie specjalistyczne, Centrum Symulacji (pomieszczenie do interwencji w ruchu drogowym i udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków, sklep, bar, mieszkanie) oraz pomieszczenie, w którym znajduje się symulator działań Policji w sytuacjach kryzysowych.

Władze obydwu wydziałów zapewniły, że w przyszłości planowana jest organizacja wspólnych konferencji naukowych.